

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

5.1.2e

memo

Staatssteun in Covid-tijd

Inleiding

Op woensdag 19 augustus heeft een gesprek plaatsgevonden met de Europese Commissie (EC) in verband met de voorgenomen staatssteunmelding ten behoeve van de schenking van de beademingsapparatuur aan zorginstellingen. Dit is een onderdeel van de IC-opstapeling die in het najaar van 2020 gestalte moet krijgen. Bij dit gesprek waren aanwezig vanuit de EC, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e

Voor VWS namen deel: 5.1.2e en 5.1.2e (CZ), 5.1.2e (CZ), 5.1.2e, 5.1.2e en ikzelf. Ook 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, EZK, WJZ) was aanwezig bij het gesprek.

Staatssteun in Covid-tijd

In overleg met EZK was er voor gekozen om de te vragen goedkeuring te baseren op het nieuwe Covid-steunkader¹, dat bestaat uit een Tijdelijk Kaderregeling Covid-19 en twee tijdelijke uitbreidingen van deze kaderregeling. In het non-paper dat was opgesteld ten behoeve van het gesprek is aangegeven dat naar ons oordeel goedkeuring mogelijk was op grond van punt 3.8 dan wel 3.1 van de Tijdelijke kaderregeling.

Tijdens het gesprek gaf de EC al snel aan dat melding op grond van beide punten niet direct voor de hand lag.

In plaats daarvan wees de EC op een op 13 maart 2020 gepubliceerde gecoördineerde reactie van de EC op de COVID-19 uitbraak, uitgewerkt in Q&A's op de site van de EC:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_20_458.

In deze reactie is het volgende terug te vinden onder het kopje 'State aid': "Financial support from EU or national funds granted to health services or other public services to tackle the Covid-19 situation falls outside the scope of State aid control."

De EC heeft ons na het gesprek per mail gewezen op de tekst van deze reactie (zie bijlage). Deze reactie cq dit standpunt van de EC was bij ons, maar ook bij EZK, onbekend. In eerdere formele steunmeldingen van VWS in het kader van Covid-19 (bv de twee wijzigingen van de Subsidieregeling e-health thuis, SET1 en

¹ (2020/C91 I/01), (2020/C 112 I/01) en (2020/C 164/03)

5.1.2e

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 5.1.2e
F 5.1.2e
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

5.1.2e

T 5.1.2e
5.1.2e @minvws.nl

Datum
8 september 2020

Aantal pagina's
3

SET2, beide gemeld na 13 maart 2020) heeft de EC niet gewezen op deze mogelijkheid, terwijl deze meldingen ook onder de reikwijdte van dit standpunt vallen.

De EC gaf in het gesprek aan dat eea ruim moet worden geïnterpreteerd. Maatregelen en steun vanuit de nationale overheid die gerelateerd zijn aan zorg en de Covid-19 uitbraak vallen buiten het bereik van de staatssteuncontrole door de EC en daarmee buiten de staatssteunregels. Volgens de Commissie moet dit gezien worden als een zogenaamd overheidsprerogatief (het is de taak van een overheid om zo nodig financieel bij te springen, in dit geval in de zorg, gedurende een pandemie als Corona). Overheidsprerogatief sluit economische activiteiten feitelijk uit.

In het gesprek heeft de EC aangegeven dat de keus aan Nederland is om, in afwijking van deze uitspraak van de EC, de schenking toch formeel ter goedkeuring voor te leggen aan de EC.

Op de vraag, waarom dat nog zinvol zou kunnen zijn (omdat, gelet op het standpunt verwoordt in het de Q&A, het antwoord op de goedkeuring juridisch dan alleen zou kunnen zijn dat geen sprake is van staatssteun), antwoordde de EC dat er een verschil zit tussen de politieke benadering van de EC van staatssteun binnen de zorg in Covid-tijd en de juridische. Het standpunt zoals gepubliceerd in de Q&A's moet gezien worden als een politieke uitspraak van de EC en niet een juridische.

Dat betekent dat als er klachten komen naar aanleiding van steunmaatregelen in de zorg in de Covid-tijd, dan wel juridische procedures gevoerd worden, de EC terug zal vallen op de juridische benadering. De EC heeft ons in dit verband dan ook meermaals gevraagd naar de kans op eventuele klachten of procedures. Omdat elke zorgaanbieder de beademingsapparatuur naar keuze krijgt, achten wij de kader hierop nagenoeg nihil.

Op verzoek heeft de EC ook nog aangegeven dat het politieke standpunt verwoord in de Q&A's tevens was ingegeven vanuit praktische overwegingen. Het zou naast de steun aan bedrijven die in heel Europa gegeven zou worden en door de EC in zeer korte tijd beoordeeld zou moeten worden, niet doenlijk zijn ook nog allerlei steunmaatregelen ter goedkeuring langs te krijgen die de zorg betreffen (waarbij elke lidstaat zijn zorg anders heeft georganiseerd, welke organisatie van invloed is op de beoordeling van staatssteunmeldingen; zo zal nooit sprake zijn van staatssteun in een systeem dat volledig publiekrechtelijke is ingericht, terwijl dat wel het geval is in een systeem waarin veel private elementen zitten). Het gevolg hiervan is, volgens de EC, dat de EC Europa breed heel weinig steunmeldingen heeft gehad die de zorg betreffen.

Mocht Nederland er voor de schenking van de beademingsapparatuur toch voor kiezen formeel te melden, dan zou de EC nog vooral vragen hebben over de proportionaliteit van de maatregel nu de beademingsapparatuur uiteindelijk niet alleen aangewend zou worden voor Covid-patiënten maar (later) ook aan niet Covid-patiënten.

5.1.2e

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

5.1.2e

Datum

8 september 2020

Op verzoek van de EC is na het gesprek per mail nog bevestigd welke route (de Q&A-lijn volgend of formeel melden) we hebben gekozen (zie bijlage). In overleg met CZ en EZK is besloten niet formeel te melden.

5.1.2e

5.1.2e

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

5.1.2e

Datum
8 september 2020